

Plan för civil beredskap 2024–2026

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Alla nämnder

Diarienummer:
KS-2023/00819

Beslut/reviderat:
KF 18 dec 2023 §

Dokumenttyp:
Plan

Giltighetstid:
2023–2026

Ansvarig nämnd:
Kommunstyrelse

Ansvarig förvaltning/enhet
Stadsledningskontoret -
Säkerhet

Inledning

Sverige befinner sig i ett försämrat säkerhetspolitiskt läge vilket medför en bredare och mer komplex hotbild mot kommunens säkerhet.¹ Även klimatet på jorden förändras i hastig takt och medför bland annat stigande havsnivåer och ökad förekomst av extremväder.² Den förändrade hotbilden skapar ökade krav på kommunens förmåga att motstå och hantera en komplex hotbild inom ramen för arbetet med krisberedskap och civilt försvar.

Umeå kommuns arbete med krisberedskap och civilt försvar ska vara ömsesidigt förstärkande och stärka förmågan att förebygga, motstå och hantera samhällsstörningar i hela hotskalan. Krisberedskap berör förmågan i fredstida krissituationer, medan civilt försvar handlar om samhällets motståndskraft vid krigsfara och krig. Civil beredskap är ett samlingsnamn som omfattar både krisberedskap och civilt försvar.³

Syfte

Plan för civil beredskap 2024–2026 beskriver kommunens övergripande inriktning och planering för arbetet med civil beredskap. Planen för civil beredskap innehåller:

- övergripande mål och inriktning,
- ambitioner i arbetet med geografiskt områdesansvar
- planerade åtgärder och förändringar.

Plan för civil beredskap 2024–2026 ersätter *Plan för krisberedskap och civilt försvar 2022–2023* och beslutas av kommunfullmäktige.

Omfattning

Planen omfattar Umeå kommunkoncern. Den kommunala koncernen består av kommunfullmäktige, kommunstyrelse, kommunens nämnder samt kommunägda bolag.

I delägda bolag och andra associationsformer verkar kommunen för att planen ska tillämpas i tillämpliga delar. Vad som är tillämpliga delar ska avgöras utifrån ägarförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt.

¹ Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge – konsekvenser för Sverige. 2022. Regeringskansliet, Utrikesdepartementet.

² Climate Change 2023 Synthesis Report. 2023. IPCC.

³ [Det svenska civila beredskapssystemet \(msb.se\)](https://www.msb.se). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Avgränsning

Styrning av kommunens arbete med skydd mot olyckor, brottsförebyggande arbete, internt skydd/säkerhetsskydd, informationssäkerhet och skadeförebyggande arbete/försäkringar ingår inte i detta styrdokument utan regleras i separata styrdokument eller beslut.

Styrning av kommunens arbete med civil beredskap

Kommunens ansvar i arbetet med civil beredskap (krisberedskap och civilt försvar) regleras i flertalet lagar, förordningar och föreskrifter som gäller för hela eller delar av verksamheter eller sektorer inom kommunkoncernen.⁴

Kommunfullmäktiges styrning av arbetet med civil beredskap tar sig uttryck i tre styrdokument:

- *Policy för civil beredskap* som slår fast kommunövergripande principer och förhållningsätt för området.
- *Plan för civil beredskap* som beskriver övergripande mål, inriktning och åtgärder för perioden 2024–2026.
- *Riktlinje för civil beredskap* som beskriver roll- och ansvarsfördelning och fastställer krav på kommunens arbete med civil beredskap.

Ovanstående styrdokument fastställda av kommunfullmäktige kompletteras av kommunens reglemente för styrelse och nämnder samt ägardirektiv för de kommunala bolagen.

Ovanstående styrdokument ska vid behov konkretiseras och operationaliseras genom:

- verksamhetsplan/affärsplan per nämnd/bolagsstyrelse
- Fristående plan fastställd av fullmäktige/styrelse/nämnd för specifika områden

Policy för civil beredskap, Riktlinje för civil beredskap samt *Plan för civil beredskap 2024-2026* motsvarar tillsammans de styrdokument för civil beredskap som kommunfullmäktige ska anta i enlighet med gällande överenskommelse med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

⁴ [Gällande regler inom Krisberedskap och informationssäkerhet \(msb.se\)](#), [Gällande regler inom Civilt försvar \(msb.se\)](#). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.
[Förutsättningar för krisberedskap och totalförsvar i Sverige - Försvarshögskolan \(fhs.se\)](#)

Övergripande mål och inriktning för arbetet med civil beredskap

Plan för civil beredskap utgår från nationella inriktningar och ska möjliggöra för samhällsviktig verksamhet att upprätthålla och säkerställa kommunens skyddsvärden: människors liv och hälsa, samhällets funktionalitet, demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter, miljö, ekonomiska värden samt nationell suveränitet.

Det övergripande målet för Umeå kommuns arbete med civil beredskap är att:

Umeå kommun och dess medborgare ska ha en god förmåga att agera före, under och efter en samhällsstörning i hela hotskalan.

Umeå kommun ska verka för att i samverkan med andra aktörer stärka utveckling av den fredstida krisberedskapen och totalförvarsplanering.

Kommunen ska ha förmåga till att upprätthålla en nödvändig försörjning, bidra till det militära försvarets förmåga, stärka samhällets motståndskraft och försvarsvilja.⁵

Vidare inriktning för kommunens arbete är att förtydliga ansvarsfördelning och mandat i kommunkoncernen i syfte att öka möjligheten för att begränsade resurser nyttjas effektivt i planering inför och i hantering av samhällsstörningar i hela hotskalan.

Kommunens ambition i arbetet med geografiskt områdesansvar

Kommunen har geografiskt områdesansvar på lokal nivå. Det innebär ansvar för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella insatser före, under och efter en samhällsstörning i sitt geografiska område.

Kommunen ska ha tydliga strukturer i rollen som inriktnings- och samordningsfunktion inom det geografiska området. Kommunen ska ha en god förmåga att skapa en samlad lägesbild till och informationsdelning med interna och externa aktörer.

⁵ [Det svenska civila beredskapssystemet \(msb.se\)](https://www.msb.se). Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. [Regional handlingskraft \(lansstyrelsen.se\)](https://www.lansstyrelsen.se) – Handlingsplan för en sammanhängande planering av totalförsvaret i de fyra nordligaste länen. Försvarsmakten, Norra militärregionen & Länsstyrelserna Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten.

Umeå kommuns planering avseende civil beredskap under perioden 2024–2026

Inriktningen för arbetet under mandatperioden utgår främst från risk- och sårbarhetsanalysen och erfarenheter från hantering av samhällsstörningar men även nya planeringsinriktningar för krisberedskap och civilt försvar utifrån det försämrade säkerhetsläget.

Planeringen nedan omfattar kommunens egen inriktning för arbetet med civil beredskap och inte lagstadgade eller uppgifter enligt överenskommelserna mellan SKR och MSB om krisberedskap och civilt försvar. Planeringen kan dock tangeras det reglerade eller överenskomna ansvaret.

Planområde	Delområde/inriktning	Planering	Ansvar	Uppföljning
Roll- och ansvarsfördelning	Tydliggöra nämnders och bolags ansvar och mandat avseende civil beredskap	Revidera nämndreglementen och ägarstyrning så att de uttrycker nämnders och bolags ansvar och mandat	KS	Reglementen och ägardirektiv är reviderade
	Tydliggöra samhällsviktig verksamhet	Identifiera och prioritera samhällsviktig kommunal verksamhet (oavsett verksamhetsform) i hela hotskalan	KS	Samhällsviktig verksamhet är identifierad och prioriteringsordning är upprättad
	Tjänsteperson i beredskap	Etablera funktionen Tjänsteperson i Beredskap (TIB)	KS	Tjänsteperson i beredskap är etablerad och finansierad
Geografiskt områdesansvar	Tydliggöra och utveckla kommunens geografiska områdesansvar	Tydliggör och förankra vad som ingår i kommunens geografiska områdesansvar	KS	Geografiskt områdesansvar är definierat och tydliggjort
		Ta fram struktur för kommunens arbete med inriktning och samordning utifrån det geografiska områdesansvaret	KS	Struktur för inriktning och samordning är tydliggjord och prövad
		Ta fram struktur för hur kommunen ska arbeta med frivilliga resurser.	KS	Struktur för arbete med frivilliga resurser är tydliggjord
		Utveckla förmågan att skapa en samlad lägesbild	KS	Metod för sammanställning av lägesbild är utarbetad och prövad

Forts fr föregående sida

Planområde	Delområde/inriktning	Planering	Ansvar	Uppföljning
Kontinuitetsplanering och försörjning	Kontinuitetskartläggning- och analys	Identifiera och analysera kritiska behov i samhällsviktig verksamhet	KS	Analys av kritiska behov är genomförd
		Identifiera entreprenörer/leverantörer som är väsentliga för samhällsviktig verksamhet.	KS	Analys av entreprenörer/ leverantörer är genomförd
	Kontinuitetsplanering	Säkra förmåga/kapacitet vid upphandling av samhällsviktig verksamhet/leverantörer till samhällsviktig verksamhet.	Ansvarig nämnd/ bolag	Krav på upphandlingsprocess för att tillgodose nödvändig förmåga/ kapacitet är tydliggjorda.
		Ta fram kontinuitetshanteringsplaner för prioriterad samhällsviktig verksamhet	Ansvarig nämnd/ bolag	Kontinuitetsplaner är upprättade
	Nödvatten	Utveckla förmågan för nödvattenförsörjning	KS	Nödvattenplan är reviderad och ansvarsförhållanden är tydliggjorda.
	Energiberedskap	Utveckla förmågan för reservkraftförsörjning	KS	Ansvar för reservkraftförsörjning är tydliggjort. Reservkraftförsörjning i prioriterad samhällsviktig verksamhet är projekterad och prioriteringsordning för fördelning av reservkraft är upparbetad.
	Försörjningsberedskap	Skapa en övergripande inriktning och långsiktig plan för försörjningsberedskap	KS	Strukturer, arbetssätt, ansvarsförhållanden och ambitionsnivåer för försörjningsberedskapsplaneringen är klarlagda
Civilt försvar	Höjd beredskap	Tydliggöra strukturer och förutsättningar inom kommunen vid höjd beredskap	KS	Ansvarsförhållanden vid höjd beredskap är tydliga. Nyckelfunktioner för krigsorganisationen är kartlagda. Kompetenshöjande insatser är genomförda.
	Höjd beredskap	Tydliggöra räddningstjänstens roll vid höjd beredskap	KS/UBRN	Räddningstjänstens organisation och ansvarsområden vid höjd beredskap är tydliggjord.